

Tosa enn einaferð um samanlegging í Suðuroy

EIN KOMMUNA Spurningur um at leggja kommunur í Suðuroy saman, er drigin fram einaferð afturat

Áki Bertholdsen

Skulu kommunurnar í Suðuroy leggja saman?

Hetta er ein spurningur, sum enn einaferð er drigin fram, nú valstríðið upp undir kommunustýrisvalið 13. november, er við at hitna.

Í Suðuroy varð valstríðið skotið igongd á fundi í Skúladeplinum í Suðuroy mánamorgunin, har borgarstjórar og valevni høvdu høvi at siga sína hugsan.

Tey flestu valevnini, sum vórðu spurð, hildu, at tað er sjálvsagt, at kommunur verða lagdar saman.

Tey flestu hildu, at einasta loysnin er, at Suðuroy verður lögð saman í eina kommunu, men onkur heldur, at tað rætta er at leggja saman í tvær kommunur. Og so er tað onkur, sum als ikki vil vita av samanlegging yvirhøvur.

Tvær ferðir

Andrea Gilstón Danielsen,

sum er valevnið til bygðaráðið í Sumba, heldur, at Suðuroy skal sjálvandi vera ein kommuna.

Hon heldur, at vit fáa ov lítið fyri pengarnar, sum støðan er nú.

- Vit hava sjei kommunur og rinda løn til sjei borgarstjórar. Vit hava eina tekniska deild í Vági og eina á Tvøroyri, hóast tað er nóg mikið við einari, og soleiðis hava vit tvær fyrstingar á nógvum økjum, har tað er nóg mikið við einari, heldur hon.

Nær og hvussu

Dennis Holm, sum er uppstillaður til býráðsvalið í Vági, heldur, at øll eru samdum, at vit skulu hava eina kommunu í Suðuroy.

Spurningur er bara, hvussu mannagongdin skal vera og, hvussu skjótt tað skal gerast.

Hinvegin staðfesti hann, at samanlegging er fyri ein stóran part ein spurningur

um at hava álit á hvørjum øðrum

- Álit skal byggjast upp, men tað tekur tíð og tað krevur, at vit at fara undir eitt skipað samstarv á ymsum økjum.

Hinvegin heldur hann eisini, at fleiri borgarstjórar í Suðuroy eru ikki kendir fyri at vera álitisskapandi.

Kortini heldur hann, at tann dagin, suðuroyingar fara undir eina tilgongd við tí endamáli at leggja saman, fer tað at enda við, at oyggin verður ein kommuna.

Eitt, sum fær smáu plássini at aftra seg, er, at tey stúra fyri at detta niður ímillum

- Tí verður ein samanlegging eisini ein spurningur um at tryggja smáu plássunum eina játtan, sum tey kunnu brúka til lokalar útbyggingar á plássinum.

Annars kennir Dennis Holm einki til nakra kapping ímillum Vág og Tvøroyri, tí hann heldur, at kommun-

urnar í Suðuroy hava eitt gott samstarv.

Spurningur er at koma longur fram á leið við hesum samstarvi og hann helt, at suðuroyingar kunnu brúka Sundalagið sum fyrimynd, har kommunurnar samstarvaðu í nógv ár í eini felagskommunu, har tey bygdu upp eitt álit á hvønn annan, áðrenn tær lögdu saman.

Hinvegin heldur Dennis Holm, at sama, hvussu nógvar kommunur eru í Suðuroy, hevur oyggin eina avbjóðing, sum ber av øllum og tað er at fáa ung aftur í oynna at búgva.

- Tað er størsta avbjóðingin fyri Suðuroy, heldur hann

So við og við

Ranvá Albinus, sum er uppstillað til bygðaráðið í Porkeri vísir á, at kommunur í Suðuroy samstarva á ymsum økjum, eitt nú á barnaverndarøkinum, skúlaøkinum og sosiala økinum.

- Samanlegging er helst vegurin fram og tí er tað gott at byrja við samstarvi á ymsum økjum og so byggja tað út so við og við.

Annars heldur hon, at

skulu kommunur í Suðuroy leggja saman, skal øll oyggin verða ein kommuna, ella kann tað vera tað sama, tí vit standa sterkari við einar kommunu enn við tveimum.

Eisini Mikkkal Sørensen, sum eisini er uppstillaður í Porkeri, tekur undir við, at Suðuroy er ein kommuna.

- Avbjóðingin hjá Suðuroynni er hvussu vit fáa fólk at stóðast í oynni í kapping við miðstaðarøkið og útlendið.

Ongantíð ov skjótt

Hinvegin heldur Kristian Holbæk, sum er valevni á Tvøroyri, at øll Suðuroy skal leggja saman í eina kommunu ongantíð ov skjótt

- Suðuroy hevur stórar avbjóðingar við iløgum í vatnveiting, kloakk- spillivatnleiðingar, bygningar treingja til ábøtur og vegirnir krevja asfalt.

- Hetta eru avbjóðingar, vit ikki klára við 4700 fólkum í sjei kommunum.

- Skulu vit hava eina professionella fyrsting, sum kann leggja til rættis og sum megna at gera eitt veruligt arbeiði og fyrireika mál til politikarar at taka stóðu til,

mugu vit sjálvandi leggja saman í eina kommunu.

Hann hevur onki álit á at leggja alla oynna í kommunur, men kann tað slóða fyri einari kommunu, so kann samanlegging í tvær kommunur vera ein byrjan.

Annars staðfestir Kristian Holbæk, at Suðuroy hevur brúk fyri útbúnum fólkum í ólukkumát.

Sjálvur hevur hann grannskoðaravirkið, men hevur hann tørv á fólkum, nyttar onki at søkja í suðuroy, tí skikkað fólk fæst ikki í oynni.

- Leggja vit saman, verður tørvur á útbúnum fólkum og eini professionellari fyrsting og tað kann leggja grundarlagið undir fleiri stórvum, heldur Kristian Holbæk.

Tveir siga nei

Hinvegin vóru tað tvey valevni, sum ikki eru samdir í at leggja Suðuroy saman í eina kommunu

Rúni Lisberg, sum er valevni í Sumba, er imóti samanlegging, tí hann ivast ikki í, at verður øll oyggin ein kommuna, fer Sumba fullkomiliga at smokka niður ímillum.

➤ **Hetta eru avbjóðingar, vit ikki klára við 4700 fólkum í sjei kommunum**

Tað besta og tað keðiligasta

Eitt tað besta, sum er avrikað í Suðuroy seinastu fýra árin, er, at stórar ábøtur eru gjørdar á Sosiala økinum, á vinnuliga økinum og á ítróttarliga økinum

Tað halda borgarstjórnir í Vági og á Tvøroyri.

Á fundinum í Skúladeplinum í Suðuroy um ymisk kommunuviðurskipti, vóru borgarstjórnir spurdir, hvat er tað besta og hvat er tað keðiligasta, sum er hent í hesum valskeiðinum, sum endar nú á nýggjárinum

Kirstin Strøm Bech í Vági fegnast um, at stórar ábøtur eru gjørdar á Sosiala økinum, bæði við ellis- og røktarheiminum, Hamragarði, til tey eldru,

og nýggjum barnagarði til barnafamiljurnar.

Hinvegin harmast hon um, at tað ikki hevur eydnast at savna alla oynna í eina kommunu og at tilgongdin við samanlegging ikki er komin longur.

- Kommunur samstarva um ymisk viðurskipti, men tað ikki ikki gingið serliga væl, staðfesti hon.

Hon harmaðist eisini um, at nýggja uppsjórvirkið ikki endaði í Vági. Kortini fegnast hon um, at tað endaði í Suðuroy og ikki onkra aðrastaðni.

Kristin Michelsen á Tvøroyri fegnast serliga um nýggja uppsjórvirkið á Tvø-

oyri, sum lyft Tvøroyri og alla oynna.

Hann fegnast eisini um nýggja fót bóltsvøllin við Stóra og ikki minst fegnast hann um, at skuldin hjá Tvøroyrar Kommuna er minkað so nóg.

- Tá ið ringast stóð til, var skuldin hjá Tvøroyri sjei álíkningar, men nú er hon komin væl niður um eina álíkning – samstundis, sum fólkatalið á Tvøroyri er vaksið.

Somuleiðis fegnast hann um, at arbeiðið upp á projekt Salt á Drelnesi er byrjað.

Kortini harmast hann um, at Tvøroyrar Kommuna noyddust at siga fleiri fólkum upp í 2009, tí tað rakti fleiri húski hart.

Hann harmast eisini um, at sambýlið fór í luftina og at tað ikki eydnast at leggja oynna í eina kommunu.

Bygðarhús, vatn og skúli

Delmar Tausen, borgarstjóri í Hovi, staðfesti, at kommunan hevur stríðst við stóra skuld, har 25% av figgjarætlanini er farið at rinda skuld.

Men nú er kommunan skuldarfrí, tí síðsti avdrátturin er rindaður, so næstu árin verður hampiligt pláss fyri útbyggingum í Hovi.

Annars harmast hann um, at skúlin í bygdini er stongdur, men tað heldur hann slepst ikki undan, sum tíðirnar eru vorðnar.

Mikkjal Sørensen í Porkeri fegnast um, at kommunan hevur gjørt iløgur í bygðarhús, sum er ramman um tey eldru og eisini skal vera ramman um tey yngri og Eyðdis Ellendersen, borgarstjóri í Fámjin fegnast um nýggjan vatnbrunn í bygdini og at borgararnir fáa reint vatn.

Niels Olaf Eyvindson, sum umboðaði Hvalbiar Kommunur fegnast um, at stórar ábøtur eru gjørdar á skúlan, so at hann nú er ein hin best útgjörði í landinum.

Tað harmiligasta hjá honum er, at eftirskúlin, sum Hvalbiar Kommuna og allar aðrar kommunur taka undir við, er ikki komin – og nýgg-

ur tunnil heldur ikki er komin enn.

Hjá Poul Erik Jacobsen, sum umboðaði Sumbiar kommunu, var tað harmiligasta, ein hóttan um kommunusamanlegging og at skúlin skuldi lukkast.

Tað hevur elvt til, at eini 30 fólk í bestu árum farin úr bygdini.

- Nú er kommunusamanleggingin slept og fólk eru farin at flyta aftur í kommununa.

Hann vísir á, at Sumbiar kommunu er væl fyri í allar mátar, alt er dagført, eisini vatnveitingin, sigur hann.